

SEED & BREAD

FOR THE SOWER

JES.55:10

FOR THE EATER

korte Bijbelse boodschappen van

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

Otis Q. Sellers, Bijbelleraar

Vertaling © Stichting Lachai Roï, Lelystad, Nederland

www.lachairoi.org

Nr. 112

De centurio van Kapernaüm

In Mattheüs 8:5-13 en Lucas 7:1-10 vinden we de Bijbelse verslagen over de Romeinse centurio die in Kapernaüm was gelegerd. Er wordt wel verondersteld dat er een tegenspraak tussen deze twee verslagen te vinden is en studenten hebben lange tijd geprobeerd vast te stellen of de centurio alleen naar de Here Jezus kwam, of dat hij de oudsten der joden had gestuurd om hem te vertegenwoordigen, of dat het in beide verslagen om verschillende gebeurtenissen gaat. Mijn eigen opvatting is dat er op twee verschillende manieren over geschreven kon worden omdat het onder de Hebreeën hetzelfde is of men zelf iets doet, of dat iets door tussenkomst van tussenpersonen gebeurt. De centurio had deze oudsten opdracht gegeven (*APOSTELLŌ*). Het weglaten van dit detail door Mattheüs is niet in tegenspraak met Lucas. Het gaat eenvoudigweg om een beperkter verslag.

Deze centurio is voor ons om twee dingen van bijzonder belang. De Heer heeft verklaard dat Hij in Israël nooit een geloof had gevonden dat zo groot was als van hem; en hij was één van de twee heidenen die gunsten van de Heer tijdens Zijn aardse bediening heeft ontvangen. De andere was de Kananese vrouw, waarover in Mattheüs 15:21-28 en Marcus 7:24-30 gesproken wordt.

Het karakter van deze centurio was van dien aard dat uitleggers veronderstellen dat hij een proseliet was; dat wil zeggen iemand die jood was geworden. Zij zijn geneigd hem te beschrijven als, wat wel genoemd wordt 'proseliet van de poort,' een wat zinloze benaming die geen grond heeft in de Schrift en die van deze centurio een tweeslachtig persoon zou maken, vlees, noch vis. Als we alle feiten overdenken, zullen we

ontdekken dat het voor een Romeinse soldaat, in dienst van de bezettingsmacht, onmogelijk was een ware bekeerling tot het geloof van Israël te worden. Deze twee posities sloten elkaar wederzijds uit, zodat men niet beide kon zijn op dezelfde tijd, tenzij hij een afvallige en verraderlijke jood zou zijn. Hij zou dan een geloofsverzaker, maar geen proseliet zijn geweest.

Mensen die van hem een proseliet proberen te maken, doen dat omdat zij vinden dat hiermee een verklaring gegeven wordt voor zijn vriendelijkheid, bescheidenheid, geloof en vroomheid. J.C. Ryle vraagt zich af: 'hoe kunnen we anders verklaren dat iemand, die van geboorte heiden en van beroep soldaat was, een dergelijke geestesgesteldheid heeft?' Deze vraag zou niet gesteld hoeven worden als mensen door het geloof de waarheid zouden aanvaarden die in Johannes 1:9 genoemd wordt, namelijk dat 'het Woord,' de grote Schepper, het 'waarachtige Licht, dat ieder mens verlicht, komende in de wereld' was. Dat Licht was geen flakkerend vlammetje, een jammerlijke mislukking, en ook was het niet zo duister dat niemand de ware God kon vinden door dat te volgen. Dit Licht 'schijnt in de duisternis' en deze centurio was iemand die dit Licht volgde tot aan de oorsprong. Hij had gezocht naar God en Hem gevonden en dat hield op geen enkele wijze verband met enige connectie met Israël.

Er zijn mensen die dit zullen afwijzen, aangezien zij de opvatting over 'de volkomen verdorvenheid van alle mensen' al onuitwisbaar hebben geschreven over de lei die zij de Heer hebben gegeven om op te schrijven en daarop kan geen enkele ruimte meer gevonden worden om de waarheid over de Romeinse centurio, waarover wij nu nadenken, op te kunnen schrijven.

In het Romeinse leger was de grootste eenheid een legioen dat was samengesteld uit 6.000 mannen. Elk legioen was verdeeld in tien cohorten van 600 man elk en elk cohort had zes divisies van 100 elk. Deze werden 'centuriën' genoemd, waarover een centurio was aangesteld. Een van deze centuriën was gelegerd in of nabij Kapernaüm en deze centurie stond onder volledig gezag van de niet nader genoemde centurio van ons verhaal. Aangezien hij de belangrijkste Romein in dat gebied was, vergrootte dat zijn prestige en gezag enorm. Zelfs de oudsten der joden vielen onder zijn rechtsbevoegdheid.

Toen de Heer Kapernaüm binnenkwam, was Hij geen vreemde voor de mensen in dat gebied. Nadat Johannes gevangen was gezet, had Jezus Nazaret verlaten en was naar Galilea vertrokken en kwam zo kwam Hij in Kapernaüm waar Hij ging wonen (Matt. 4:12-13). Van hieruit trok Hij door heel Galilea en Zijn roep drong door tot in het noorden, zelfs tot in Syrië toe (Matt. 4:24). En op een eenvoudige manier, zonder poging de

lezer te prikkelen, vertelt Mattheüs op geïnspireerde wijze over het enorm aantal wonderen die Hij heeft verricht. Later in Zijn bediening, toen Hij in de synagoge van Nazaret was, zei Hij: 'gij zult ongetwijfeld deze spreuk tot Mij zeggen: Geneesheer, genees Uzelf! Doe alle dingen, waarvan wij gehoord hebben, dat zij te Kafarnaüm geschied zijn, ook hier, in uw vaderstad' (Luc. 4:23). En toen zij Hem probeerden Hem kwaad te doen, verliet Hij Nazaret en kwam Hij weer in Kapernaüm, waar Hij een wonder verrichte in de synagoge dat zulke grote verwondering wekte dat Zijn roep tot in alle uithoeken van het land doordrong (Luc. 4:31-37). Het is dus duidelijk dat Hij, toen Hij deze keer weer naar Kapernaüm ging, geen vreemde meer was voor de mensen.

Onder hen die goed op de hoogte waren van wat Hij in het verleden in Kapernaüm had gedaan, en wellicht beter dan de meeste mensen, bevond zich de Romeinse centurio die daar gelegerd was. Het behoorde tot zijn taak om op de hoogte te blijven van alles wat in zijn district gebeurde en in het bijzonder wanneer er vele mensen samenkwamen.

Deze centurio had een slaaf die hem zeer dierbaar was en deze slaaf lag op het randje van de dood. En opnieuw gebeurde er wat ook bij eerdere gelegenheden was voorgevallen. Zij brachten hem de zieken, invaliden en bezetenen en Hij genas hen allen. De centurio wist wat er gebeurde en in verband met zijn geliefde slaaf was hij er nu nog meer op gespist. De genezende dienst van de Here Jezus was echter niet bedoeld voor deze man of voor zijn slaaf. We weten dat door de duidelijke uitspraak van de Here Jezus tot Zijn discipelen, dat Hij niet was gezonden (*APOSTELLŌ* – opdracht gekregen had) voor anderen dan 'de verloren schapen van het huis Israëls' (Matt. 15:24).

De centurio die al eerder afwist van de machtige werken van de Heer en zonder vooroordeel vastgesteld had dat deze de werken van God waren en die wist dat Jezus terugkeerde naar de stad, besloot een manier te vinden om de Heer te benaderen over zijn slaaf. Daartoe koos hij enkele oudsten der joden uit en stelde ze aan (*APOSTELLŌ*) om de Heer ijverig te smeken om te komen (namelijk naar Kapernaüm, waar Hij nu dicht bij was) en zijn stervende slaaf te genezen.

Toen de oudsten bij Jezus kwamen, hadden ze direct hun twee beste argumenten klaar waarom de Heer dat zou moeten doen: in de eerste plaats hield de centurio van de joodse staat; en in de tweede plaatshad hij een synagoge voor hen gebouwd. Dat waren goede redenen en de Heer antwoordde direct dat Hij zou komen om hem te genezen.

Of deze woorden direct tot de centurio, dan wel tot zijn tussenpersonen werden gesproken, maakt geen enkel verschil. De centurio beschikte nu over een woord van belofte van de lippen van de Here Jezus en we

kunnen ons goed voorstellen dat vanaf het moment dat deze woorden werden gesproken, ze van mond tot mond gingen en van huis tot huis. 'Hij heeft gezegd dat Hij zal komen; Hij heeft gezegd dat Hij zal komen om hem te genezen!' riep men langs de hele route naar het huis van de centurio.

Nadat de Heer Zijn bedoeling bekend had gemaakt, ging Hij op weg om Zijn woord te vervullen. Hij ging direct op weg naar de woning van de centurio, onder begeleiding van de oudsten. Dat was een heel ongebruikelijke en gewaagde stap, aangezien het alle Israëlieten bij wet en door strenge gewoonte verboden was enig persoonlijk contact te hebben met iemand van een ander volk (Hand. 10:28) en de afkeuring en verboden waren tweemaal zo sterk als het ging om contacten met iemand die deel uitmaakte van de gehate bezettingsmacht.

De oudsten der joden die de Here Jezus begeleidden, hoefden het huis van de centurio niet binnen te gaan. Zij konden tijdig stoppen om zich de terechtwijzingen van hun landgenoten besparen. Hun aanwezigheid aan het ziekbed zal niet nodig geweest zijn, maar het lijkt erop dat de Heer de hele weg moest gaan. En hoewel de Mozaïsche wet geen specifiek verbod met deze strekking kende, leidde de wet als geheel wel tot een dergelijk streng verbod. Iemand die anders handelde, ging in tegen de wet. Dat werd begrepen, geaccepteerd en in praktijk gebracht als een vaststaand principe in het gehele judaïsme.

Als de Heer dus het huis van de centurio zou binnengaan, zou Hij zich uiterst kwetsbaar hebben opgesteld tegenover de vernietigende beschuldiging van collaboratie met de vijanden van Israël. Dan zouden Zijn eigen vijanden, waarvan sommigen elke beweging van Hem gadesloegen, al snel deze daad aangrijpen om het tegen Hem te gebruiken.

De centurio wist heel goed welke schade de reputatie van de Heer als ware en getrouwe Israëliet op zou kunnen lopen als Hij zijn huis zou binnengaan; en hij wilde de zegen die hij verlangde niet zeker stellen tegen deze hoge prijs voor zijn weldoener. Wanneer de Heer het huis nadert en de roep weerklinkt: 'Hij komt! Hij komt!' zendt de centurio snel enkele vrienden naar Hem toe om te zeggen: 'Here, doe geen moeite, want ik ben niet waard, dat Gij onder mijn dak komt' (Luc. 7:6).

Tegenwoordig heeft het weinig of geen betekenis als men iemands huis betreedt, maar dat was niet zo in het Palestina van het jaar 31. Toen was een dergelijke daad een publieke verklaring van eenheid, vriendschap en solidariteit. En als een belangrijk man het huis betrad van iemand anders, was dat van nog veel groter betekenis. Daarom zei de centurio verder: 'Here, ik ben niet waard, dat Gij onder mijn dak komt,

maar spreek slechts een woord en mijn knecht zal herstellen. Want ik ben zelf een ondergeschikte met soldaten onder mij, en ik zeg tot de één: Ga heen, en hij gaat heen, en tot een ander: Kom, en hij komt, en tot mijn slaaf: Doe dit, en hij doet het' (Matt. 8:8,9).

Toen de Here Jezus dit hoorde, verbaasde Hij Zich en zei tot de mensen die Hem volgden: 'voorwaar, zeg Ik u, bij niemand in Israël heb Ik een zó groot geloof gevonden!' (Matt. 8:10).

De lof van de Heer voor het geloof van de centurio, met de verklaring dat dit groter was dan wat Hij ooit tevoren had ontmoet, zelfs binnen Israël, dwingt ons de vraag te stellen wat in deze daden de aanleiding voor deze loftuitingen was. De Heer was door velen al eerder voor persoonlijke genezing benaderd en hadden die ook ontvangen. We zien dat in Lucas 4:1-36, 40-41; 5:12,13,15,17-19. In al deze gevallen waren mensen persoonlijk tot de Heer gekomen. Bovendien hadden Petrus, Jacobus en Johannes zelfs hun waardevolle middelen van bestaan opgegeven (Lucas 5:11). Toch zei de Heer over de centurio dat zijn geloof het grootst van alle was. De vraag blijft dus: 'waarom zei Hij dat?' Er is echter een antwoord.

Deze centurio geloofde dat de Heer Zijn werk net zo effectief en krachtig op afstand kon doen, dan wanneer Hij dichtbij was. Slechts weinige mensen geloven dat tegenwoordig. Zij zijn geschokt als ik ze vertel dat de Heer net zo veel voor mij kan doen vanaf Zijn plaats in de hemel (Marc. 16:19) als wanneer Hij aan de andere kant van mijn bureau zou zitten en persoonlijk zou luisteren naar mijn problemen en verzoeken. En zij zijn nog meer geschokt als ik ze vertel dat Jezus Christus de wereld beter vanaf Zijn troon in de hemel kan regeren dan van een of andere plek op aarde, zoals Jeruzalem. Heeft Hij Zijn discipelen niet gezegd: 'het is beter voor u, dat Ik heenga'? (Joh. 16:7).